

HOTĂRÂREA CURȚII

DIN 20 FEBRUARIE 1975¹

Comisia Comunităților Europene

împotriva Republicii Federale Germania

„Denumire indirectă de origine”

Cauza 12/74

În cauza 12/74,

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE, reprezentată de Heinrich Matthies, consilierul său juridic, în calitate de agent, asistat de Maître Peter Ulmer, din baroul din Hamburg, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul consilierului său juridic, Pierre Lamoureux, 4, boulevard Royal,

reclamantă,

împotriva

REPUBLICII FEDERALE GERMANIA, reprezentată de Prof. Thomas Oppermann de la Universitatea din Tübingen, cu domiciliul ales în Luxemburg, la Ambasada Republicii Federale Germania, 20-22, avenue de l'Arsenal,

pârâtă,

având ca obiect constatarea faptului că Republica Federală Germană și-a încălcat obligațiile care îi incumbă în temeiul Tratatului CEE, în special în ceea ce privește interzicerea măsurilor cu efect echivalent cu cel al restricțiilor cantitative la import, rezervând denumirile „Sekt” și „Weinbrand” produselor interne și denumirea „Prädikatssekt” vinurilor produse în țară pe baza unei cantități minime determinate de struguri provenind din producția internă,

CURTEA,

constituită din: R. Lecourt, președinte, J. Mertens de Wilmars și A. J. Mackenzie Stuart, președinți de cameră, A. M. Donner, R. Monaco (raportor), P. Pescatore, H. Kutscher, judecători,

avocat general: J.-P. Warner

grefier: A. Van Houtte

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

1 Întrucât, prin acțiunea din 21 februarie 1974, Comisia, în temeiul articolului 169 din Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, urmărește recunoașterea faptului că rezervând denumirile „Sekt” și „Weinbrand” produselor naționale și denumirea

---

¹ Limba de procedură: germana.

„Prädikatssekt” vinurilor produse în Germania pe baza unei cantități minime determinate de struguri germani, Republica Federală Germania și-a încălcat obligațiile care îi incumbă în temeiul dispozițiilor tratatului, în special cu privire la libera circulație a mărfurilor;

2 întrucât, în conformitate cu alineatul (26) din Legea vitivinicolă germană din 14 iulie 1971 (Bundesgesetzblatt 1971, I, p. 893) și cu alineatele (3) și (8) din Regulamentul de punere în aplicare privind vinurile spumante și rachiurile de vin din 15 iulie 1971 (Bundesgesetzblatt 1971, I, p. 939), denumite în continuare „legislația vitivinicolă”, denumirea „Sekt” nu poate desemna decât un vin spumant german care îndeplinește anumite condiții privind calitatea și nu se poate aplica vinurilor străine decât în cazul în care limba oficială în întreaga țară de producție este germana;

întrucât în temeiul aceluiași dispoziții, denumirea de „Prädikatssekt” nu poate desemna decât un „Sekt” care conține cel puțin 60% struguri germani;

întrucât, de asemenea, în conformitate cu alineatul (44) din legea citată anterior, denumirea „Weinbrand” nu se poate utiliza decât pentru un produs național care are dreptul de a fi denumit „rachi de vin de calitate”, iar pentru un produs străin, doar în cazul în care limba oficială în întreaga țară de producție este germana;

întrucât, în cele din urmă, vinurile spumante și rachiurile de vin care nu sunt naționale, altele decât cele produse în țările în care limba oficială este germana, sunt, în principiu, obligate să poarte denumirile „Schaumwein” sau „Qualitätsschaumwein”, „Branntwein aus Wein” sau „Qualitätsbranntwein aus Wein”;

3 întrucât Comisia susține că denumirile „Sekt” și „Weinbrand” sunt denumiri generice pe care legiuitorul german a încercat să le transforme în informații indirecte asupra provenienței prin intermediul unui act legislativ;

întrucât denumirea „Prädikatssekt” nu este înțeleasă de mediile interesate și de consumatorii germani ca desemnând un vin care conține o cantitate minimă determinată de struguri germani, ci ca o calitate specială a „Sekt”;

întrucât prin rezervarea denumirilor „Sekt” și „Weinbrand” pentru produsele naționale și a denumirii „Prädikatssekt” pentru „Sekt” care conține o cantitate minimă determinată de struguri germani, în timp ce produsele străine sunt obligate să utilizeze pe piața germană denumiri mai puțin atrăgătoare sau necunoscute consumatorului, legislația vitivinicolă favorizează producția națională, în detrimentul produselor străine și, prin urmare, conține măsuri cu efect echivalent cu cel al restricțiilor cantitative, contrare cerințelor articolului 30 din tratat și, în ceea ce privește „Sekt” și „Prädikatssekt”, contrare articolului 12 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 816/70 al Consiliului din 18 aprilie 1970 (JO 1970, nr. L 99);

întrucât, de asemenea, Comisia susține că măsurile în litigiu, care nu sunt indispensabile pentru protecția producătorilor împotriva concurenței neloiale și a consumatorilor împotriva fraudei cu privire la proveniența produselor, nu sunt justificate, în temeiul articolului 36 din tratat;

4 întrucât Republica Federală susține, în principal, că legiuitorul nu a adus modificări situației de fapt existente înainte de intrarea în vigoare a legislației vitivinicole, ci s-a limitat la consacrarea în plan normativ a opiniei mediilor economice interesate și a consumatorilor germani, pentru care denumirile în litigiu desemnează produse naționale;

întrucât, din acest motiv, dispozițiile legislației vitivinicole privind „Sekt” și „Weinbrand” fac parte din regimul informațiilor indirecte asupra provenienței și astfel, în conformitate cu

termenii articolului (2) alineatul (3) litera (s) din Directiva 70/50/CEE a Comisiei din 22 decembrie 1969 (JO 1969, nr. L 13, p. 29), nu pot fi calificate drept măsuri cu efect echivalent cu cel al restricțiilor cantitative;

întrucât, de asemenea, denumirea „Prädikatssekt” desemnează un „Sekt” a cărui cantitate minimă determinată de struguri germani utilizați pentru fabricarea sa accentuează buchetul tipic german;

5 întrucât piața comună se întemeiază pe libera circulație a mărfurilor în cadrul Comunității;

întrucât, pentru a asigura această libertate, tratatul interzice, în special prin articolele 12 și 31, introducerea, între statele membre, a unor noi măsuri care au efectul de a împiedica în mod direct sau indirect schimburile comerciale în interiorul Comunității și care nu sunt justificate, în temeiul articolului 36;

întrucât, în special în privința „Sekt” și „Prädikatssekt”, de la intrarea în vigoare a Regulamentului nr. 816/70, reglementarea privind condițiile de comercializare a acestor produse trebuie să fie realizată într-un cadru comunitar;

întrucât legislația vitivinicolă adoptată în 1971, după intrarea în vigoare a regulamentului menționat anterior, poate afecta condițiile ofertei acestor produse pe piața germană;

întrucât, având în vedere atât interdicțiile prevăzute de tratat, cât și cele din Regulamentul nr. 816/70, este necesar să se examineze dacă, prin adoptarea dispozițiilor în cauză, Republica Federală Germania și-a încălcat obligațiile care îi incumbă în temeiul tratatului;

întrucât în acest scop este necesar să se examineze în primul rând situația creată cu privire la denumirile „Sekt” și „Weinbrand”;

6 întrucât Directiva 70/50/CEE, întemeiată pe dispozițiile articolului 33 alineatul (7) din tratat și care are drept obiect, în sensul articolului 1 al acesteia, eliminarea măsurilor cu efect echivalent cu cel al restricțiilor cantitative la import care existau la data intrării în vigoare a tratatului și enumeră, la articolul 2 alineatul (3), măsurile considerate interzise, în sensul alineatelor precedente și menționează, la litera (s), pe acelea care „rezervă numai pentru produsele naționale denumiri care nu constituie denumiri de origine sau indicații de proveniență”;

7 întrucât denumirile de origine și indicațiile de proveniență prevăzute de directiva menționată, indiferent de elementele care le pot distinge, desemnează în toate cazurile, cel puțin un produs care provine dintr-o zonă geografică determinată;

întrucât, în măsura în care aceste denumiri sunt protejate din punct de vedere juridic, acestea trebuie să îndeplinească obiectivele acestei protecții, în special necesitatea de a asigura nu numai protejarea intereselor producătorilor în cauză împotriva concurenței nelocale, dar și a consumatorilor împotriva informațiilor care îi pot induce în eroare;

întrucât aceste denumiri nu își îndeplinesc funcția specifică decât în cazul în care produsul pe care îl desemnează deține în mod efectiv calitățile și caracteristicile datorate localizării geografice a provenienței sale;

întrucât, în ceea ce privește în special indicațiile de proveniență, localizarea geografică a originii unui produs trebuie să-i confere acestuia o calitate și caracteristici specifice, de natură să-l individualizeze față de alte produse;

8 întrucât legislația vitivinicolă germană prevede că denumirile „Sekt” și „Weinbrand” desemnează produse originare din Republica Federală Germania sau care provin din alte țări pe teritoriul cărora limba oficială este germana;

întrucât o zonă de proveniență definită în funcție de întinderea teritoriului național sau de un criteriu lingvistic nu este suficientă pentru a constitui o zonă geografică, în sensul menționat mai sus, care să poată justifica o indicație de proveniență, cu atât mai mult cu cât produsele în cauză pot fi fabricate din struguri de proveniență nedeterminată;

întrucât în speță nu se contestă faptul că zona de proveniență menționată de legislația vitivinicolă nu prezintă factori naturali omogeni care o delimitează în raport cu celelalte zone limitrofe, caracteristicile naturale ale produselor de bază folosite la fabricarea produselor în litigiu nu corespund în mod necesar liniei frontierei naționale;

întrucât, cu toate acestea, guvernul german susține că produsele purtând denumirile „Sekt” și „Weinbrand” se deosebesc în mod clar datorită metodei specifice de fabricare utilizate în Germania, care le conferă un buchet tipic, accentuat, de altfel în „Prädikatssekt” prin conținutul minim impus de struguri germani;

9 întrucât în cazul produselor vitivinicole, factorii naturali ai zonei de origine, cum sunt strugurii din care se obțin aceste produse, au un rol important în determinarea calității și caracteristicilor acestora;

întrucât deși metoda de fabricare utilizată pentru astfel de produse poate contribui la individualizarea acestora, ea nu este, în sine, decisivă, în mod independent de calitatea strugurilor utilizați, pentru a determina proveniența acestora;

întrucât, de asemenea, metoda de fabricare a unui produs vitivinicol constituie un criteriu de definire și mai puțin capabil să caracterizeze singur proveniența întrucât, în măsura în care aceasta nu este legată de utilizarea unui anumit tip de struguri, metoda poate fi folosită și în alte zone geografice;

întrucât nu se poate exclude posibilitatea ca metoda de fabricare aplicată într-o anumită zonă să fie practică, în măsura în care nu este protejată prin drepturi exclusive, de către producători stabiliți în totalitate sau parțial în alte zone geografice;

întrucât, mai mult, compararea dispozițiilor alineatului (3) punctul (1) cu cele ale alineatului (8) punctul (1) a treia teză din regulamentul privind vinurile spumante și rachiurile de vin arată că, având în vedere anexa 2 la acest regulament, condițiile care trebuie îndeplinite de vinurile spumante străine de calitate și de „Sekt” sunt, în principal, identice;

întrucât, de asemenea, nici dispozițiile alineatului (40) punctul (1) și ale alineatului (44) punctul (1) din legea vitivinicolă nu stabilesc între „Weinbrand” și rachiul de vin străin de calitate o diferență apreciabilă cu privire la cerințele de calitate aplicabile unuia sau altuia dintre produse;

întrucât, în plus, condiția nr. 4 prevăzută la alineatul (40) punctul (1) referitoare la „Weinbrand” este și mai puțin importantă în speță întrucât, pe de o parte, legislația vitivinicolă nu exclude posibilitatea ca distilatul intern să fie obținut din vinuri străine și întrucât, pe de altă parte, obligația de a depozita acest distilat într-o întreprindere aflată pe teritoriul german nu impune în mod necesar ca toți producătorii de pe același teritoriu să aplice în mod efectiv metoda de fabricare specifică respectivă;

10 întrucât, având în vedere aceste considerente, argumentele pârâtei întemeiate pe metoda de

fabricare utilizată pentru producția de „Sekt” și „Weinbrand” nu permit stabilirea faptului că aceste produse au, datorită acestei metode, o calitate și caracteristici proprii și care fac din acestea produse tipic germane;

întrucât, de altfel, nu se contestă faptul că legea în vigoare în Republica Federală Germania până în 1971 permitea în cazul „Sekt”, și chiar impunea, în cazul „Weinbrand”, folosirea în limba germană a denumirilor în litigiu în privința produselor importate;

întrucât reiese în mod implicit din dispozițiile alineatului (75) punctul (6) din legea vitivinicolă, care prevăd un regim tranzitoriu de punere în aplicare, precum și din reacțiile pe plan juridic împotriva legii în discuție în Republica Federală Germania, ale importatorilor sau producătorilor de vinuri spumante, dar și de rachiuri de vin străine că, de la data intrării în vigoare a legii menționate, denumirile respective se aplicau în mod efectiv cel puțin unei părți din produsele importate;

întrucât susținând, în răspunsul la întrebarea adresată de Curte în cursul procedurii orale, că folosirea acestor denumiri pentru a desemna produsele importate a fost „foarte puțin frecventă”, pârâta se referă la anul 1966, adică la o perioadă în care oferta acestor produse era încă foarte limitată pe piața germană, datorită restricțiilor naționale la import, în vigoare în acel moment și destinate, în scurt timp după aceea, a fi desființate în temeiul tratatului;

întrucât, într-adevăr, datele statistice privind importurile care au avut loc după anul 1966 arată că aceste importuri au crescut în mod considerabil în Republica Federală Germania, în special în anii 1969 și 1970;

întrucât, de asemenea, detaliile oferite de pârâtă cu privire la vânzările de vin spumant german, precum și cu privire la importurile de vinuri spumante străine arată că în cursul anilor 1969 - 1971 importurile și, în consecință, cantitățile oferite pe piața germană, au crescut într-un ritm mult mai ridicat decât cel al vânzărilor produsului național, deși, pe de altă parte, acest ritm a fost descrescător în raport cu vânzările din anii posteriori intrării în vigoare a legislației vitivinicole;

întrucât trebuie să se admită, prin urmare, că folosirea denumirilor în cauză pentru a desemna produse importate, deși era încă foarte puțin frecventă, în special în 1966, putea fi aplicată de la data intrării în vigoare a legislației vitivinicole, unor cantități tot mai importante ale acestor produse;

11 întrucât este necesar să se concluzioneze că denumirile „Sekt” și „Weinbrand”, care nu se aplică produselor a căror calitate se datorează în mod esențial obținerii lor într-o zonă de proveniență determinată și care pot sau trebuie să desemneze atât produse importate, cât și produse naționale, nu puteau identifica produsele în cauză, la data intrării în vigoare a legislației vinicole, ca fiind produse germane, pe baza calității și caracteristicilor specifice ale acestora;

12 întrucât pârâta prezintă sondaje de opinie pentru a demonstra că, la data menționată mai sus, denumirile „Sekt” și „Weinbrand” evocau consumatorului german noțiunea de produs național;

întrucât, cu toate acestea, protecția acordată de indicația de proveniență nefiind legitimă decât în cazul în care produsul vizat posedă într-adevăr caracteristicile care îl individualizează din punctul de vedere al provenienței geografice, în absența unei astfel de condiții nu se poate justifica această protecție în temeiul opiniei consumatorului, astfel cum poate aceasta rezulta din sondajele efectuate pe baza unor criterii statistice;

întrucât, mai mult, datorită dificultăților inerente acestor forme de anchetă, ele nu pot conduce, prin natura lor, la rezultate care să permită o apreciere obiectivă a faptelor controversate;

întrucât, mai mult, sondajele prezentate de pârâtă au fost efectuate în 1966 și în 1973, perioade care nu sunt determinante în speță, măsurile pentru restricționarea importului produselor în cauză fiind încă în vigoare în 1966 în Republica Federală, iar legislația vitivinicolă fiind, la data ultimelor sondaje, aplicată deja de doi ani;

întrucât din considerentele de mai sus rezultă că denumirile „Sekt” și „Weinbrand” nu constituie informații asupra provenienței;

13 întrucât în ceea ce privește denumirea „Prädikatssekt”, creată de legislația vitivinicolă, nu se poate admite că folosirea strugurilor germani în proporție de 60% conferă produsului în cauză un buchet special;

întrucât, într-adevăr, legislația vitivinicolă nedefinind strugurii a căror folosire este obligatorie pentru „Prädikatssekt” în funcție de caracterul lor specific, ci numai în funcție de originea națională a acestora, procentajul minim cerut nu implică în mod necesar faptul că produsul în cauză are într-adevăr o calitate specială în comparație cu „Sekt”, care să justifice protecția acordată;

14 întrucât dispozițiile tratatului care instituie libera circulație a mărfurilor, în special cele de la articolul 30, interzic restricțiile cantitative la import, precum și toate măsurile cu efect echivalent între statele membre;

întrucât în conformitate cu articolul 2 alineatul (3) litera (s) din Directiva 70/50/CEE a Comisiei, sunt considerate măsuri interzise, în sensul articolelor 30 și următoarele din tratat, acelea care „rezervă numai pentru produsele naționale denumiri care nu constituie denumiri de origine sau indicații de proveniență”;

întrucât rezervând aceste denumiri producției naționale și impunând produselor din celelalte state membre denumiri necunoscute sau mai puțin atrăgătoare pentru consumator, legislația vitivinicolă este de natură să favorizeze comercializarea pe piața germană a produselor naționale, în detrimentul produselor din celelalte state membre;

întrucât legislația vitivinicolă respectivă conține măsuri cu efect echivalent cu cel al restricțiilor cantitative la import, în sensul dispozițiilor mai sus menționate și, în ceea ce privește importurile de vinuri spumante provenind din țări terțe, sunt contrare articolului 12 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 816/70 al Consiliului;

întrucât în sensul acestei interdicții, nu este necesar să se stabilească faptul că astfel de măsuri restrâng în mod efectiv importurile produselor în cauză ci, în conformitate cu articolul 2 alineatul (1) din directiva citată anterior, că acestea pot doar să împiedice „importurile care pot avea loc în absența lor”;

întrucât, mai mult, din datele statistice conținute de memoriul în duplică rezultă că, în ceea ce privește în special importurile de vinuri spumante, rata anuală de creștere a acestor importuri prezintă, după intrarea în vigoare a legislației vitivinicole, o scădere în raport cu rata anilor 1969 - 1971;

15 întrucât faptul că denumirile „Sekt” și „Weinbrand” nu constituie indicații de origine exclude situația ca măsurile în litigiu cuprinse în legislația vitivinicolă să poată fi justificate în temeiul articolului 36 din tratat, din motive de protecție a proprietății industriale și

comerciale;

întrucât pârâta susține, cu toate acestea, că prin referirea la normele naționale privind proprietatea industrială și comercială, articolul 36 citat anterior nu urmărește să se refere la un regim specific de protecție juridică a acestei proprietăți, ci lasă statelor membre competența de a pregăti și de a dezvolta acest regim;

întrucât în speță, regimul în vigoare în Republica Federală Germania în domeniul indicațiilor de origine, deși încă face parte din dreptul concurenței, se dezvoltă spre regimul proprietății industriale și comerciale;

16 întrucât, cu toate acestea, o evoluție atât de nelimitată riscă să restrângă în mod progresiv domeniul de aplicare a tratatului;

întrucât, deși tratatul nu restricționează competența fiecărui stat membru de a legifera în domeniul informațiilor asupra provenienței, acesta le interzice totuși, la articolul 36 teza a doua, introducerea unor noi măsuri cu un caracter arbitrar și nejustificat, având astfel efecte echivalente cu cele ale restricțiilor cantitative;

întrucât aceasta este situația și atunci când legiuitorul național acordă protecția prevăzută pentru informațiile asupra provenienței unor denumiri care, la data acordării acestei protecții, sunt doar denumiri generice;

17 întrucât Republica Federală Germania susține, de asemenea, că măsurile în litigiu sunt justificate din motive de ordine publică, în sensul articolului 36 din tratat, în special datorită necesității de a proteja producătorii împotriva concurenței neloiale și consumatorii împotriva fraudei cu privire la originea produselor;

întrucât, cu toate acestea, independent de orice definiție a noțiunii de ordine publică menționată la articolul 36 din tratat, această dispoziție nu poate deroga de la articolele 30 – 34, decât în măsura în care aceste derogări se dovedesc necesare pentru a asigura protecția producătorului și a consumatorului împotriva fraudelor comerciale;

întrucât produsele vitivinicole de același tip se pot diferenția unele în raport cu altele datorită calității lor și datorită anumitor caracteristici ale acestora;

întrucât, de asemenea, anterior intrării în vigoare a legislației vitivinicole, pe ambalajul a cel puțin unei părți a produselor în litigiu, figura, alături de denumirea generică, denumirea de origine a acestor produse;

întrucât pârâta nu a arătat motivele pentru care a modificat această practică;

18 întrucât este necesar să se concluzioneze că, rezervând, în legea vitivinicolă și în Regulamentul de punere în aplicare privind vinurile spumante și rachiurile de vin din iulie 1971, denumirile „Sekt” și „Weinbrand” pentru produsele naționale și denumirea „Prädikatssekt” pentru vinurile produse în Germania dintr-o cantitate minimă determinată de struguri germani, Republica Federală Germania și-a încălcat obligațiile care îi incumbă în temeiul articolului 30 din tratat și, în ceea ce privește vinul spumant, în temeiul articolului 12 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 816/70 al Consiliului din 28 aprilie 1970;

Cu privire la cheltuielile de judecată

19 În conformitate cu articolul 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată, în cazul în care s-a solicitat

acest lucru.

întrucât în speță Republica Federală Germania a căzut în pretenții;

întrucât aceasta susține totuși în replica sa și contrar sensului acțiunii sale că, restrângând la vinul spumant acuzația de încălcare a articolului 12 alineatul (2) punctul (b) din Regulamentul nr. 816/70, Comisia a renunțat parțial la acțiunea sa și trebuie să fie obligată la plata cheltuielilor aferente acestei desistări, în conformitate cu articolul 69 alineatul (4) din Regulamentul de procedură;

20 întrucât din articolul 1 alineatul (2) din Regulamentul nr. 816/70 rezultă că acest Regulament care, între altele, se referă la vinul spumant, nu menționează rachiul de vin;

întrucât, prin urmare, limitând la vinul spumant acuzația de încălcare a articolului 12 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 816/70, Comisia nu a modificat pretențiile acțiunii, ci a adus o precizare ce rezultă din sfera de aplicare a respectivului regulament;

întrucât, în consecință, nu este necesar să se aplice în speță articolul 69 alineatul (4) din Regulamentul de procedură;

pentru aceste motive,

CURTEA

hotărăște:

1) Rezervând, în Legea vitivinicolă din 14 iulie 1971 (Bundesgesetzblatt 1971,I, p. 893) și în Regulamentul de punere în aplicare privind vinurile spumante și rachiurile de vin din 15 iulie 1971 (Bundesgesetzblatt 1971,1, p. 939), denumirile „Sekt” și „Weinbrand” pentru produsele naționale și denumirea „Prädikatssekt” pentru vinurile produse în Germania dintr-o cantitate minimă determinată de struguri germani, Republica Federală Germania nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 30 din tratat și, în ceea ce privește vinul spumant, în temeiul articolului 12 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 816/70 al Consiliului din 28 aprilie 1970 (JO 1970, nr. L 99, p. 1);

2) Obligă Republica Federală Germania la plata cheltuielilor de judecată.

Lecourt	Mertens de Wilmars	Mackenzie Stuart
Donner	Monaco	Pescatore Kutscher

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 20 februarie 1975.

Grefier

Președinte

A. Van Houtte

R. Lecourt